

Slika P.B.Farčnika: Sv. Franč. pri jaslicah.

Il. Slov. 25. dec. 1924, št. 294, str. 1.

Metzinger : detajl slike Snemanje s križa.

Il. Slov. 1927, št. 81, št. 15.

Metzinger: Zal. M.B. p d križem.

Il. Slov. 1927, št. 81, št. 15.

Zgod. franč. reda pri nas: l. 1228 bosenska kutodija sv. Križa, l. 1260 razdeljena na 8 kutodij, med njimi tudi Slovenijo. Zaradi turške okupacije posne se l. 1514 ustanovi hrv.- slov. provinca sv. Križa. L. 1783 se deli ta provinca v ločeno hrvaško in slov. provinco. L. 1924 je izgubila slov. provinca 4 samostane: Gorica, sv. Gora, Pazin, Višarje,

Slike

Il. Slov. 1926, št. 36, str. 60.

V kapeli sv. Križa stolne c. v Grazu visi slika Pieta po Caracciju, ki je po kompoziciji sorodna Metzingerjevi pri frančiškanih v Lj. in kapeli v Puštalu pri Škofji Loki. Glej pod Graz. stolnica, list 2.

Stele, LXIV, 11. 7. 1926, str. 1-2.

Pieta v kapelici v Srednjih Bitnjah, kamen, vis. 110 cm, prinešena baje iz franč. sam. v Ljubliani. Novo polihromirana.

XV. 23. 7. 1922, št. 11.

Stele. XV. 23. 7. 1922, str. 11.

Fot. fasade franč.c. in delom samostana.

Il.Slov.1926, št.42, št.8.

Slika vrha zvonika stolpa franč.c.

Il.Slov.1927, št.116, št.21.

Oltar sv. franiška, ba str. kipa in reljef zgoraj, delo kiparja Zajca iz
1.1908.

Il.Slov.1928, 1.IV, št.27.

~~Slika~~ Vel.oltarja, delo Fr. Robba

Il Slov.1926, št.36, str.60.

V cerkvi:

Herrlein - sv. trije kralji.

Za zaklonišče primerno je pritličje severnega zvonika, obokano masivno in podnadstropnimi oboki.

Vel.oltar kako?

Korošča spominski križ - popolno uničenje ni verjetno.

Reljef sv. Družine v Loret. kapeli na predeli oltarja dober J.Zajc.

Obleka Marijinega kipa bogata barvasto pisana težka baročna vezenina.

Slika sv. Antona na oltarju tren kraljev dober Franke.

Stenske slike(olje) v loret. kapeli dober Kastner. Plesen.

Kunz Stigmatizacija v juž.ladji vzh.oltarja.

Na oltarju sv. triža žal.M.B. po vseh poročilih Begant.

V kapeli M.Pomagaj Fremiller 3 svetnice - Agata, Lucija, Katarina.

- Oltar sv. Valentina, obe sliki Metzinger. Spodnja po formatu v njemu ustrezni kompoziciji zanimiva, dobro ohranjena.
- Pod kerom v dobrem rokoko okviru avguštinska M.B. iz Brna, kronana, brez letnice.
- V obednici: Nasičenje množic v empriskem okviru in žal.M.B. Metzingerjevi.
- Portreti ustanoviteljev, Russensteina in žene (baročni)
- Na stopnjišču v pritličje dober križani, lj. frančiškanske delavnice,
- V knjižnici: po Brueghlu Vstajenje (na les, dragocen)
- Podoba P.Lazarije, Jezusovo rojstvo s pastirji. Beneške konca 16.stol.
- Sv. Bonaventura Karel Boromejski, "angus, s pogledom na Ljubljano s stolnice in franč.cerkvi je.
- Herodijada z "anezovo glavo, ital.17.stol. Event. Judita s Holofernovi glavo.
- Poslednja sodba, 16.stol. manieristična v kompoziciji, mistično, vizionarno.
- Metzinger(?) doprsni sv. Andrej, dobra slika.
- Pogled na kapuc. samostan "ravée por Louis Schaffenrath litografija.
- Languseva slika franč.svetnika Nikolei Telertinski(?)
- Marija Dojilja iz kapuc. samostana a la Re, frontalna z odkritim desnim delom prsi. Jezus jih prijemlje, da se nahrani, 17.stol.
- Velika kolorirana romarska podoba oltarja sv. Ane iz Annaberga pri Maria Zehl iz 1.1723.
- n Herrlein ign. Rojstvo Jezusovo, majhno.
- Rojstvo Jezusovo, pinx. Petočnik. Bogata kompozicija z dobro nosilko cvetja.
- Gorkumski mučenci, Paul Kuntl 1867.
- Plečnikova risba zunanjsčine c. v Šiški.
- J.Petočnik Krst v Jordanu
- Kleiner: Nikolei Teentinski (po "roharju?)
- V.Sigmund Škerpin, odličen portret, utegne biti Metzinger.
- Dobra majhna slika sv. "ranč. Ksaverja umirajočega v ječi z orodji mučenja okrog sebe.
- Sv. Trojica, Metzinger, odličen v frančiškanskem oltarju.
- 3 nizke ikene. Prav dobra sv. "ružina (M.božja z detetom in sv. "anez Krst.)

Dober Metzinger, majhna slika. Pišočci Bonaventura. Majhna sličica pišočega sv. ~~Rennetner~~ škofa v ornatu. - Potočnik, prav fleten.

V pevski sobi: pl.o. angel varuh, značilen Potočnik.

Na hodniku v samostanu Reblek - stigmatizacija sv. frančiška, kompozic. odvisna od Potočnika, v barvi celo Metzinger.

Udlična lesena skupina Križani s Janezom in Marijo, ena glavnih del lj. frančišk delavnice.

Slike franč.svetnikov, serija v Metzingerjevi maniri, kak delavniški sodelavec, po vsem hodniku.

V vrodu na prižnice M.oznanenje, vel.kompozicija po ital. vplivom, 17.stol.

Imakulata na luni in svetu ovitem s kazo. Angel, ki drži lilije je Metzingerjev, Marijina figura in gornji del nekam tuja.

Meniški kor: M. obiskovanje - Jurij Subic, Pariz 1888 z Rožnika.

Majhen križev pet, značilen Potočnik.

Križani na oltarju (les) dobro, značilne dele lj.delavnice.

Akvarelček s pogledom na Rožnik s Kolmanovim gradom. Poklonjen P.Kalistu

Mediču od trsadskega vardijsana, sign. P.Oten Skella pinx.anno 1836. Mogoče predloga za spodnji del Kv. Goldensteinove slike.

Sv. Terezija in sv. Peter Alkanterški, oboje en Metzinger.

V provincijalatu sv. Andrej vezan na križ od dveh rabljev. Izrazit Metzinger.

Razmeroma dober kip angela iz sr.18.stol.

Stele, CXVI, 15.3.1945, str. 40'-44.

V Sadnikarjevem muzeju v Kamniku se nahaja Madonna del Reiz franč.sam. v Ljubljani. Napisi odrezani. Marija krvavi na čelu, Jezus se dotika z ustnicami golih prsi, 17.stol.

Stele, CXXIV, 11.6.1933, str.8-9: *denar daroval Giorgio*

Eine Marmorherrlichkeit ist der Hoch - Altar der Franciscaner an dem 1736 von dem ~~(sonst unbekannten)~~ Bildhauer Philippo Cav. di Giorgio errichtet. *Poklon*

Raisbach v. dr. A. Hlg.

MDZK: *N.F.* St.10, 1.1884, str. CXIX, Kunst - Notizen aus

Konserv. Subic berichtet, dass ein barocker Seitenaltar auf der Epistel-seite gegen einen neuen Altar ausgewechselt wurde. Der alte Altar wird in der neu zu erbauenden Kirche in Unter - Šiška bei Laibach aufgestellt werden.

MDZK: Št.III.F.1911, Tätigkeitsberichte.

L.1877 je c. dobila 14 novih bronastih svečnikov, bladahin iz damasta, pregrinjalo za stopnice vel.oltarja, oltarni prt tkan z zlatimi cveticami in slikom M.B. za vel.oltar. Slika predstavlja M.B. z detetom obdano od nagelov in je delo Janeza Šubica.

Zg. Danica, 1.1877, str. 146.

Zlatomašniška palica ~~iz~~ franč. ~~patra~~ Benvenuta je v podobi križa in ima zgoraj majhno izrezljano podobo sv. frančiška, ki je delo podobarja Matija Tomca iz Št. Vida pri Ljubljani. Palco pa je izdelal mizar Janez Dogan.

Zg. Danica, 1.1878, str. 315.

Cerkev so popravljali več kot 5 mesecev. V cerkvi so naredili nanovo: opasje s kapiteli, frizi z arabeskami, štukirani so stebri in oboki v kapelah. Ze zelo zatemnjene slike v kapelah in na oboku so očistili. Prezbitarij pa je nanovo poslikan (stene) Slike: sv. Frančišek, Bonaventura, Anton Pad, Elizabeta, Klara. Prižnica je lepo pobarvana in pozlačena.

Dela so izvršili: zidar Faleschini, štukater Tarazzó iz Trsta, slikarji: ~~Koželj~~ Koželj, Borovski in Jebačín.

Zg. Danica, 1.1879, str. 363.

Franč. cerkev je poleg lepo poslikane kapele sv. Frančiška dobila še nanovo poslikano kapelo "Oljske gore" na moški strani.

Zg. Danica, 1.1883, str. 58.

Cerkev stoji na mestu nekdanje c. sv. Martina, katero je dal postaviti

celjski grof Urlik za avguštince. L.1494 so jo zaradi turskih napadov porušili. Pozneje ko je škof Urban zopet poklical avguštince, so jim na istem mestu postavili cerkev l.1623, katera pa je že l.1631 pogorela. Sedanjo c. je dal na lasten stroške postaviti Konrad baron Russenstein med l.1640-46 in l.1706 je dobila še dva zvonika. L.1784 je prišla v last frančiškanov.

Zg. Danica, l.1854, str. 47.

Slika M.B. za šmarniško opravilo je naredil isti slikar, ki je naslikal križev pot v stolnici (Jožef Plank in Dunaja)

Zg. Danica, l.1861, str. 76.

13 čevljev visok kip M.B. ki je stal na fasadi c. je bil v zelo slabem stanju. Matevž Srajner jo je popravil.

Zg. Danica, l.1858, str. 145.

Henrika Langus je naslikal križev pot po Führichu. Okvirje pa je naredil Jan. ~~Kunovar~~ Kunovar iz St.Vida ravno pred svojo smrtjo in jih ^{prigod} se umetno izrezljal.

Zg. Danica, l.1868, str. 289.

Nove orgle je naredil Goršič.

Zg. Danica, l.1869, str. 67.

Cerkev je za potresa zelo trpela. Potem, ko je bila popravljena so je slike v notranjščini naredil zgod. slikar Kastner s pomočjo dveh drugih umetnikov.

Vsi so iz Dunaja. Okraske v cerkvi pa je naredil Avgust Mayer iz Inšbrucka. Slike v kapelah so bile očiščene in popravljene. Zakristija je dobila nov obokan strop in 2 m visoka okna.

Cerkvi je dozidana na sev. strani lavretanska kapelica, ki je lepša od stare. Vel. oltar je vse preslikan.

Zg. - anica, 1.1896, str. 283.

str. 65, 121, 136, 766 - Roggovi kipi v franč.c. (angeljske glavice, Katarina)

Dom in svet, 1.1897.

str. 72 oltar sv. Frančiška.

str. 80. oltar sv. Frančiška je po Vancašovem načrtu naredil kamnosek Vodnik Str. kipa sta. delo Iv. Zajca, slika stigmatizacije pa je delo Münchenskega slikarja Fritza Kunca. Abernakeljska vratca je po Vancašovem načrtu naredi pasar Gregar.

1694. ~~xxxx~~, aprila:

Dom in svet, 1.1912.

Frančiškani so podrli kapelo sv. Janeza K. in zato zidali kapelo sv. križa. Križ, ki ga časte, je stal že mnogo let na moški strani.

V. Steska: Dolničarjeva ljubljanska kronika od 1.1660 do 1718., IMK XI., 1901. str 81.

An die Domkirche schliesst sich die Franziskanerkirche, von 1646, im Baue wie die Domkirche; Strebepfeiler treten aus den Kapellendächern zur Verstärkung der Hochschiffmauern aus und ~~mit~~ die unerlässlichen dichten Malereien an Gewölbe und Wänden dienen ihr augenblicklich wenigstens nicht zur Zierde, da der Dunst der übergrossen Menge Kirchenbesucher eine nebenartige Trübung darüber gebreitet hat und die Linien der klaren ~~architektonischen~~ Gliederungen durch ihr ~~schwerfälliges~~ schwulstiges Schnörkelwesen nahe zum Ersticken gebracht sind. Doch auch hier wird einigermaßen Hilfe geschafft werden können. dafu"r bürgt schon der starke Wille des jetzigen hochw. Herrn Kirchenvor~~stehers~~ ~~stehers~~ stehera. Vergessen wir nicht, dass die hohe Lage der Kirchenfacade, die eine bedeutende Terrassenmauer mit Freitreppen unter sich hat, diesem Baue, anderen hiesigen voraus, gleich einen imposanten Eindruck sichern muss.

Der Kirchenschmuck, Blätter des christlichen Kunstvereins der Diözese Seekan, 1878, IX Jahrgang, Nr. 10, ~~rechts~~ Reisenotizen, Seite 117, 118.

1700., 15. aprila:

Knezoškof Sigmund Krištof je posvetil avguštinsko cerkev pred špi talskim vrati s prav tako slovestnostjo. Obreda sta se udeležila tudi oba barona Ruessenstein kot ustanovnika.

V. Steska: Dolničarjeva ljubljanska kronika od l. 1660. do 1710., IMK. XI., 1901., str. 87.

~~1701., aprila: Slavní P. Lazari je pričel zidati obhod pred frančiškano~~
~~cerkvijo in go tudi dovršil.~~
~~glej podatke zgoraj, Dolničar.~~

In der ehemaligen Augustiner- und gegenwärtigen Franciskanerkirche in Laibach befindet sich in der Mitte der Epistelseite des Schiffes eine den Heiligen Lucia, Agatha und Apollonia geweihte Kapelle sammt einem schönen marmorenen Altare. Unter der Kapelle ist eine Gruft der Familien Khunstl von Baumgarten und Floriantschitsch von Grienfeld.

Dieselbe wurde vom Laibacher Bürgermeister Gregor Khunstl im Jahre 1638 gegründet und mit einem dem hl. Gregor, der hl. Lucia und den heiligen Stephan, Laurentius und Karl Boromeus geweihten Altare versehen. Die Gruft kam später an die freiherrliche Familie von Billichgraz; da dieselbe aber eine eigene Gruft in der Pfarrkirche zu Billichgraz errichtet hatte, überliessen Franz Freiherr von Billichgraz, Domherr in Laibach, und Marx Anton, Freiherr von Billichgraz die Gruft und die Kapelle, die ihr Oheim Gregor Khunstl von Baumgarten in der Augustinerklosterkirche zu Laibach gestiftet hat, dem Herrn Adam Floriantschitsch von Grienfeld, einer löblichen Landschaft in Krain geschworenen Schrannensolicitator und dessen Sohne Johann Stephan J. U. Dr. einer löblichen Landschaft in Krain geschworenen Schrankenadvocaten und Landes Secretarii Adjuncten am 1. Juli 1702, weil sie in derselben Kapelle einen neuen marmorenen Altar auf eigene Unkosten hätten aufrichten lassen. In der Vergleichsurkunde zwischen dem erwähnten Floriantschitsch und dem Convente vom 8. Juli 1702 wird uns der Altar beschreiben. Derselbe war aus Marmor und hatte zwei Altarblätter; auf dem untern waren oben die drei Heiligen Lucia, Agatha und Apollonia, in dem obern die allerheiligste Dreifaltigkeit gemalt, ferner wurde in nachfolgenden Jahre ein marmornes Pflaster sammt Grabstein in der Kapelle gelegt.

Wie bei den übrigen, so ist auch in dieser Kapelle der Fussboden um eine Stufe erhöht. Derselbe ist aus weissen und schwarzen Marmorplatten

verfertigt; vor dem Altare liegt im Pflaster eine eifache Gruftplatte mit zwei Hebern. Die Freskomalereien sind aus der neusten Zeit. Der Altaraufbau ist in der Hauptsache aus schwarzem Marmor. Vor der Mensa sind zwei Stufen. Die ziemlich geräumige Mensa ist, wie das Ubrige, schwarz und mit geschmackvoll geschnittenen Platten von mehrfarbig geschecktem Marmor eingelegt. Auf den gleichfalls eingelegten Postamenten stehen auf jeder Seite des Hauptbildes zwei römische Säulen, deren Basen und Capitäle aus weissem Marmor, die Schäfte dagegen bei den innern hellroth, bei den äusseren schwarz sind. Die Gesimse über den Säulen ziehen sich gerader Linie und sind über denselben verkropft. Das Gesimse wird von einem im Segmentbogen geschlossenen und von vier gegliederten Voluten gestützten Aufsätze bekrönt. Auf der Spitze ist eine weissemarmorne Kugel in Kreuz.

Zwischen den Säulen ist im unteren Theile ein viereckiger metallner Rahmen, darin auf Leinwand die drei Heiligen, denen der Altar geweiht ist. In der Mitte stehend die hl. Lucia, halblinks blickend und in der Hand einen Teller (mit Augen) haltend; rechts (heraldisch genommen) die hl. Agatha, welche auf einem Teller die abgeschnittenen Brüste hat; links nach vorne gewendet und aufrecht blickend die hl. Apollonia, alle prachtvolle Gestalten. Über den Heiligen schweben drei nackte Engel, sehr bewegt in den Wolken, Palmzweige und Lorbeerkranz den Jungfrau reichend.

Im Aufsätze ist in einem ovalen weirmal gebrochenen metallenen Rahmen ein Oelbild, rechts die hl. Barbara, links die hl. Katharina dargestellt. Über diesem Blatte ist aus Metall das Auge Gottes, umgeben von 8 Strahlen, von denen 4 länger, und einem mit Strahlen besetzten Kreuze ähnlich sind. Ubrigens ist dieser Altar sehr geschmackvoll und muss zu den besten in dieser Kirche gesetzt werden. Leider wissen wir nicht, wer denselben verfertigt hat. Das Hauptbild passt zu der Beschreibung in der erwähnten Urkunde; im

Aufsätze sehen wir jedoch anstatt des Bildes der, allerhl. Dreifaltigkeit die Bildnisse der hl. Barbara und Katharina, welche jedenfalls erst später an ihre Stelle gelangt sein dürften.

Die neben dem Altare an der Wand auf Consolen stehenden Statuen der hl. Cosma und Damian mussten erst später hinzugekommen sein, und passen eben nicht zum Altare, doch wäre ihre Entfernung nicht anurathen.

Auf der Mensa sit in einem viereckigen, vergoldeten Rahmen unter Glas ein Bild der Mariahilf, Maria und Jesus mit vergoldeten Kronen bekrönt. Das Bild unter der Glasplatte umgeben verschiedene goldene und silberne Kleinodien, wie Herzen, Ketten, Medaillons u.s.w., die als Weihgeschenke gespendet wurden.

K. Črnologar: Die Lucienkapelle der Franciskanerkirche in Laibach.

MMK. VIII. 1895, S. 104, 106.

Urkunden betreffend die Lucienkapelle der Franciskanerkirche zu Laibach, von A. Kaspert. MMK. VIII. 1895, S. 106 - 115.

leta 1320 so omenjeni Auguštinci (vzrčgljich im Kloster der Augusitner Eremiten zu Laibach) ~~nnexin~~ v članku Hitzinger: Auszug aus Urkunden des Patriarchats Aquileja; Klöster und Pfarren Krains. MHVK. Februar 1856. str. 11.

V sedanji frančiškanski cerkvi naredili so leta 1703. na njegove stroške v žagradi vse omare iz težkega lesa, in tudi podobo sv. Avgušтина na stropu je dal napraviti on.

I.Vrhovec: Iz domače zgodovine; Jakob Schell pl. Schellenburg; Ljubljanski zvon, leto VIII., 1888., str. 87 - 93.

"..... 9. septembra 1858 so potegnili na vrh frančiškanske cerkve 13 čevljev visoko in blizu 10 stotov težko Marijino podobo iz bakra...."
Janez Ažman: Jožef Zupan, stolni prošt ljubljanski. - Drobttinice za leto 1889, letnik XXIII. str. 191.

..... "Znano je, de pobožni Kranjci za olepšanje cerkev in za prijetno zvonjenje kar ~~veliko~~ veliko store. Nov očitien spriček tega pobožniga duha je krasna kapelica v cerkvi častitljivih g.g.o.o. Frančiškanarjev v Ljubljani, ktera očitno pohvalo zasluži. pohvaliti hočemo le umetno delo tistiga mojstra, kterimu je bila malarija izročena, in ta je bil Ljubljanski umetnik, gosp. Kranc Kurc, vitez Goldenstajnski. Malana je imenovana kapelica po podobi Lavretanske kapelice na Rimskim, ktero hočemo popisati....."

Novo malana kapelica Lavretanske Matere Božje v cerkvi g.g. Frančiškanarjev v Ljubljani. - Kmetijske in rokodelske Novice. - 1847, ^{Leto} V. št. 12, str. 48.

..... "Povsod vidimo lepo primer⁹~~na~~ posameznih izdelkov med seboj, in pristojnost k celimu delu, kakor jo smemo od umetniga malarja pričakovati. Gospod Kurc je tudi s tem delam dobro ime zopet poterdil, ki ju po pravici gre, in kteriga tolikanj bolj zasluži, ker, ~~kaka~~ karkoli k je moč, tudi po ~~xx~~ nislji ceni dela."

Povzetek iz istega članka kot zgoraj, ~~xxxx~~ 1847, Leto V. št. 13, str. 52.

Matevž Šreiner (Schreiner) je napravil podobo lavretanske Matere Božje z Jezuščkom iz bakra in pozlačeno, ki jo bodo postavili vrh cerkve nad velika vrata. Osnovo zanjo je na platno napravil Kurz von Goldenstein.

Novičar iz avstrijskih krajev. Iz Ljubljane. - NOVICE, 1. sept. 1858, L. XVI, list 35, str. 279.

".... Sedaj malajo sprednje lice cerkvi po osnovi žl. gosp. Kurz-a Goldenstein-skega; kakošna bo, se bo moglo še le po dokončanem delu povedati...."

Novičar iz avstrijskih krajev. Iz Ljubljane. - NOVICE 15. sept. 1858. L. XVI., list 37, str. 295.

"....Eno najnovejih del njegovih rok /Franc Zajec star./ so obraz in roke veličastne podobe Matere Božje in deteta Jezusa, ktero so postavili une dni na ljubljansko frančiškansko cerkev."

Malavašič: Umetniki slovenski. Franc Zajic, podobar v Ljubljani. - NOVICE 29. september 1858, L. XVI, list 39, str. 310°.

Opis notranjščine *cerkve*

M.Zois, korespondent C.K., 4.5.1915
(zapiski št.8)

A.Potočnik: Ljubljanske cerkve (Priatelj L.V, 1931) kseroks članka v kuverti Ljubljana-ljubljanske cerkve

"Naš rojak gosp. Rfance Goršič si je z novimi orgljami, ki jih je naredil za frančiškansko cerkev v Ljubljani, postavil nov spominek mojsterstva svojega. To je velikansko delo, in kakor je pričala preskušnja 3. dne t.m., pri kateri je izvrstni organist gosp. Förster vpričo mnogih povabljenih izvedencev na njih igral mnogovrstne kompozicije najslavnejših mojstrov, je delo tudi tolike glasbine vrednosti, da se je ž njimi g. Goršič postavil v prvo vrsto orglarjev. Mi bistremu rojaku iz srca čestitamo, pa tudi cerkvi očetov frančiškanov, ki se odlikuje s tem umetnim delom tako, da jej ni kmalu para. Čeravno stanejo okoli 8000 gold., vendar jim je cena nizka, ako pomislimo, da jih je delal poldrugo leto in da samo čistega cina je porabil čez 24 centov, cent po 125 gold. Ne moremo pa se ločiti od sporočila tega, da ne bi omenili tudi našega mojstra gosp. Tomca v Št. Vidu, ki je načrtal okusno omaro tem orglam : 37 čevljev visoko, 26 čevljev široko in 9 1/2 čevljev globoko."

Dopisi. Iz Ljubljane. - NOVICE, 16. november 1870. L.XXVIII, list 46 str. 373.

"Frančiškanska cerkev, ki ima v stoletjih svojega obstanka veliko zgodovino v mnogoterih preuredbah in popravah, je sedaj na novo tako olepšana, da se more prištevati našim najličnejšim cerkvam."

Naši dopisi. Iz Ljubljane. - NOVICE, 19. november 1879. L.XXXVII, list 47, str. 379.

Milostna slika MB s Svete gore

Izaija 1. st.
napredni valer

100

Janez 1. st.

1. st. 1. st.

Letos (1950) prenešana z desne^k, ki je bila slaba v Rimu na platno v Vatikanski delavnici.

74 cm Mati božja do kolen sedeče obrnjena v diagonalno smer od d. proti levi (hrbet). Beneško zeleno zagrinjalo na obeh straneh so vidni obrisi gorate pokrajine s svetlim pasom neba. MB v rudeči suknji in plavim čez glavo pognjenim plaščem z oranžno rumeno podlogo, ki se kaže ob l. (njenem lico in na levi pri prsih ter

nazaj obrnjen nad komolec d. roke.

Izaija ~~ima~~ do pasu, ^{ima} rudečo kapuco, dolgo beneško brado. Obrnjen je v profil proti d.. Ima siv plašč in veliko knjigo v desni. Sv. Janez do pasu skoraj frontalen, desno zakriva dete ki leži diagonalno v M. naročju od leve proti desni. aenz bradat, z levo kaže s prstom na Jezusa in drži k sebi križasto palico z ovijajočim napisom v majuskuli Ecce agnus Dei. Marija drži dete z levo pri levi rami, na sivi pšenici z desno pod nogami pri sedalu.

Močno preslikana, tudi v obrazih, posebno risba diletantska. Več mest odpadlo z osnovo posebno nad Janezovo glavo, krakelire so vidne v večini glave Marije, na telesu Jezusovem, pri Janezu zelo malo, Izaija skoraj popolnoma premazan. Glava Jezusova, tudi plenice in d. roka Marije z malo izjemo pri nogah čisto preslikan. Prav tako desna roka Izaije. Pri Janezu originalno delno še samo okrog ust.

Svetlo nebo v glavnem še staro. Lušči se pri Izaijevi roki in na desni rami Marijini.

Lak se razkraja, velike partije so pokrite s sivimi pegami. Pod levim Marijinim očesom je barva tudi dvignjena

Federici pri vatikan delavnicah.

Originalna barva najbolje ohranjena v rumeni podlagi Marijinega plašča.

Nujno potrebna odstranitev laka in fiksiranje odstopajočih delov.

Dvigajo se partije na robu otroka nad Janezovo glavo. Lak trga osnovo.

Stele, XXXIA, 13. I. 1951, 17-19

"Frančiškansko cerkev, prej uže znotraj na novo pomalano, so jeli zdaj lepšati tudi od zunaj in je vsa z visokim odrom preprežena. Kakor je videti, se bo prav temeljito ozaljšala in poprave bādo veliko stale."

Naši dopisi. Iz Ljubljane. - NOVICE, 26. aprila 1882. L. XL., list 17, str. 136

"Malerije frančiškanske cerkve, ki se zunaj vsa popravlja, je čast. o. guardijan izročil znanemu vrlemu slikarju Janezu Wolfu, čegar dela kinčajo uže marsikako cerkev."

Naši dopisi. Iz Ljubljane. - NOVICE, 10. maj 1882. L. XL., list 19, str. 152.

"Nov altar dobi po prizadevanji preč. župnika o. Kalista Medica lore-tanska kapelica v tukajšnji frančiškanski cerkvi. Delo izvršuje kamno-seški mojster Feliks Toman v Ljubljani iz isterskega mramorja."

Novice. - NOVICE, 6. april 1894. Leto LII., list 14, str. 135.

Bergant - Marija dobrega sveta, ^{papir} p.o. Opis glej pod Ljubljana - zgod. razstava slov. slik.str.6.

Stele, XLV, str.17. 1927

Langusov učenec - portret nune, lepenka, olje.opis glej pod Ljubljana-zgod. razstava slov. slik.str.9.

M. Langus - portret stare nune, sedeče. Opis glej pod Ljubljana - zgod. razstava slov. slik. str.10.

Stele. XLV, str.27, 29. 1927

Cerkev: Zadnji oltar na moški strani Hausmutter 4.febr.1638. Pod sliko na dnu okvira, v katerem se nahaja je zapisek v gotici.

1638 am 4.febr. Abends um 9 Uhr hat das Christ:Kindlein diesses Bilds, in Bey ssein des gesamten Frauen Convents vom Munkennrdorf sowohl, als des dasselbstigen Reichs Vaters so häufig natürlichen Schweiss von sich gegeben, dass es abgetrincknet werden muste, worauf ein Erdbeben erfolgte Das Betrofende Schweissdúchel wurde bis 1782 als der Zeit der Übersiedlung nach Michelsstatten, allxo es Verschleichert wurde sorgfältig aufbewahret Doch befindet sich das Uralte Cristlne, und ovalle in Vergoldeten Silber gefaste Gláslein wimmer das obangeführte Dichel sich befande annoch Verfindig in dem Laybacheinschen Urssuliner Closter, als wohin es nebst diessen Bild, und der lateinscher alten, das obgesugte wurden bístigenden Authentic, am 17.Jenner 1796 durch vermittlung Franzens Freyherrns Flochnik gelanget ist.

Na hrbtu iste škatlje pa: Mochtige Jungfer! Borgüglichest wider das Unge-

gegen welches "elbe am 14. May 1796 das higssige, unter damelliger Aussicht Frauen Catharine Ignatzia von Kelak stehende Frauen Urssuliner-Closter ganz wunderbarlich beschützt hat.

Slika sama je pritrjena na deske, obstaja pa iz dvojne platnene podloge na kateri na naprej z gipsom rjave barve prepojen papir, ta je prevlečen z gipsastim temeljem, ki nosi barvo in zlatenje. Podoba je reljefno vtisnjena iz kalupa po renes. originalu. Podlaga barv je zlata, čez je položen renes. patroniran vzorec blaga. Marija d. kolen, sedeča, obrnjena v svojo levo, na renes. tronu, katerega sedežna voluta se vidi na levi spodaj in 2 hand= lenkerjastranska stebrička naslonjala. Na vrhu stebričkov vaze s plameniža M. hrbtom nad vazami venec. cvetic. Jezus sedi v blazini položeni Mariji v naročje, Marija z desno opira gube plašča ob kolenu, z levo opira dete na hrbtu. Jezus drži v rokah črnega ptička (golobčki).

Stele, LXXIX, 30.3.1944, str.46-47.

Beata Angela fundatrix Soc S.Ursulae Pl.o. V pokrajini na levi pol v profil (3/4) obrnjen križani, na desni pred ním sv. Angela, ki jo opozarja angelj na križanega. V roki drži angelj (v desni) goreče srce. Nad njo dve angeljski glavi. Dobro ohranjena. Verjetno F.Bergant. Posebno križani z zelenimi sencami govori za to.

Za vel.oltarjem slika sv. Avguština. Na hrbtu I.F.Rainwaldt(!) Annol737.

V vel.oltarju slika Rojstvo Jezusovo z bogato arhitekturo v ozadiju. Po kom-

poziciji, 3 tipih in še po marsičem, kljub preslikanju verjetno Jelovšek.

V zgirki nabožnih podobic je serija 14 postave križevega pota. Prva slika ima naslov: *Via* crucis sive XIV stationes Domini nostri Jesu Christi pro nobis peni. ^{ripisana} letnica 1806, menda iz neke domače knjižnice. Kompozicija se naslanja na Berganta v Stični, so pa ^{krirane} ali pa imajo obe isti skupni vir. Litografija.

Podobica *Lad* ^{an der Tay-a} pri Veiderju: slika mučeništva nekega svetnika, po kompoziciji spominja na kompozicijo na ^{tri}žni gori. Bergant? Schitting je bil kanonik v *Lad*.

Zakristija: Pl.o.sv. Vincenc Fererski, 70 x 509 (šir) okr. do kolen, frontalni. Z desnim kazalcem kaže navzgor, z levo drži odprto knjigo s tekstom: *Trinitate* Deum et date illi honorem, quia venit hora iudicium eius. V obrazu in rokah značilna roza in zeleno nadahnjena Bergantova obdelava. Mestoma na manj važnih delih poškodovana, sicer razmeroma dobro ohranjena.

Pl.o. kopija M.b. ž'e dobrega sveta. Zelo dobro Bergantovo delo.

Stele, LXXXI, 2.1.1943, str. 24-25.

Slika sv. Janeza. Zograj Marija z Jezusom, spodaj sv. Frančišek, Evangelist Marko, sv. Janez Arsz., sv. Janez Evang., sv. Klara, sv. Nikolaj (brez znaka). Izborno delo. Beneško, posebno nebo. Sv. Jurij tizianovski, prav tako sv. Nikolaj, angel in Marija, tipi no beneško.

Stele, CXXVI, 16.5.1937, str. 8.

Eine Marmorherrlichkeit besitzt die Ursulinerinnen - Kirche in ihrem um 1720 für mehr als 13.000 fl ausgeführten Hoch - Altar.

MDZK: ^{M.F.} St.10, 1.1884, str. CXIX, Kunst - Notizen aus Laibach von dr. A. Ilg.

Prednica uršul. samostana Jožefa Strus(1805 -1880) je bila spretna slikarica V cerkvi je pomagala slikati podobo sv. Trojice v vel.olarju. Njeno delo sta podobi Srca Jezusovega in Marijinega ob stenah. V obednici je njenih 10 frasko slik na stenah: Jezus in Marija, Jožef in Ana, Uršula in Angela, Avguštin in Ignacij, Terezija in Astarina. Na vrtu pa je naslikala Bled in več svetih slik.

Zg.Danica, 1.1880, str.12.

Cerkev bo dobila nove orgle, ki jih bo naredil mojster Goršič.

Zg.Danica, 1.1891, str. 360.

Cerkev pri uršulinkah je bila sezidana 1.1715 na stroške Jakoba pl.Schelleburga.

Zg.Danica, 1.1854, str. 47.

V novi kapeli je bil postavljen kip M.B., ki ga je naredil M.Tomc iz St. Vida.

Zg.Danica, 1.1859, str. 110.

^(na Panskem)
V c. je slika M. Dorfenske. Stari spis na pergamentu o tem poroča, da je podobo prinesla dekle iz Mildorfa na Solnograškem, ki je stopila v uršul. samostan v Lj. 1.1704.

Zg.Danica, 1.1864, str.121.

Ljubljana - uršulinski samostan, cerkev

7.

Siena, S. Agostino - zanimivo v zvezi s problematiko uršulinske cerkve.
(~~XXXX~~ kart) (Stele, XA, 13.4.1961, str. 1.

Opis cerkve.

M. Zois, korespondent C.K. januar 1915
6 zapiski št. 8)

Ž.c. v Castelfranco " V marsičem sorodno uršulinkam v Ljubljani" -
Stele XXXIIA, 15.7.1960, 2
(opis cerkve glej kartoteka - Castelfranco)

Vicenza - S. Gaetano, sličnosti z uršulinkami (opis glej kartoteka) ^{↗ Vicenza}
Stele, 11.12.1950, 3-5

Padova - S. Maria in Pianto del Torresino, podobnosti z uršulinkami ^{↗ Padova}
(opis in skici tlorisa in fasade glej kartoteka)
Stele, XXXIA, 12.12.1950, 5-7

Popravitilo samostanskega zidu, ki naj se ga prekrije z opečno streho.
Oglas v Laibacher Zeitung 1.1822, No. 74, ~~xxxx~~ Intelligenz-Blatt.

A. Potočnik: Ljubljanske cerkve (priatelj L.V 1931) kseroks članka glej
kuverta Ljubljana. ljubljanske cerkve.

"V uršuslinski cerkvi se postavljajo nove velike orgle, katere je izdelal gosp. Franc Goršič."

Razne reči. - NOVICE, 2. oktober 1891. L. XLIX, list 39, str. 312.

V poročilu o potresu, ki je prizadel Ljubljano leta 1895, je med drugimi objekti imenovan "nunski samostan, ki je ves razbit. Treba ga bode podreti. Tudi pred nekaj leti sezidano poslopje nove šole je močno poškodovano."

Potres. - NOVICE, 26. paril 1895. Leto LIII, list 17, str. 164.

"Nov stolp pri uršulinski cerkvi v Ljubljani. Kakor znano so vsled potresa podrli stari nelepi stolp nunske cerkve. Napravili bodo sedaj novi stolp, ki bo jako ličen in v soglasji z impozantnim pročeljem cerkve."

Novice. - NOVICE, 4. oktober 1895. Leto LIII, list 40, str. 401.